

BINNENLANDSE VEILIGHEIDSDIENST

32g.15

'S-GRAVENHAGE, 20 FEB. 1952
Javastraat 68

19

No. 130681

Bijl.: 2

Betr.: Ontwerp-Beginselprogram
van de C.P.N.

ag Bve 13/3

*21-2-52
56001.*

VERTROUWELIJK

Hiermede heb ik de eer Uwe Excellentie als bijlage I een beschouwing te doen toekomen over het eind Januari 1952 gepubliceerde "Ontwerp-Beginsel-program van de C.P.N.", alsmede de tegelijkertijd bekend gemaakte "Grondslagen van de Democratische Volksstaat".

In verband met het in deze beschouwing onder punt VIII, Bekrachtiging, gemelde, zij bericht dat de C.P.N. bekend heeft gemaakt haar eerstvolgend congres pas te willen houden nadat de verkiezingen voor de 2e Kamer der Staten-Generaal zullen hebben plaats gevonden.

Als bijlage II is toegevoegd een vergelijking van de "Grondslagen van de Democratische Volksstaat" met de Grondwet van de U.S.S.R.

De Commissarissen der Koningin werden op gelijke wijze geïnformeerd.

/HET HOOFD VAN DE DIENST

Mr. H.W. Felderhof.

Aan Zijne Excellentie
de Minister-President
Plein 1813 no. 4
te 's-GRAVENHAGE

Aan Zijne Excellentie
de Vice-Minister-President
Minister zonder Portefeuille
Ministerie van Binnenlandse Zaken
te 's-GRAVENHAGE

Aan Zijne Excellentie
de Minister van Buitenlandse Zaken
te 's-GRAVENHAGE

Behoort bij schrijven
nr. 130681, vertrouwelijk,
d.d. 20 Februari 1952

HET ONTWERP-BEGINSELPROGRAM DER C.P.N. (A)

en

DE GRONDSLAGEN VAN DE DEMOCRATISCHE VOLKSSTAAT (B)

De teksten van de hierboven genoemde documenten werden in "De Waarheid" van 26-1-1952 gepubliceerd.

I. De verschijning

- A. Een nieuw Ontwerp-Beginselprogramma is in verkorte vorm wereldkundig gemaakt. De verschijning van een brochure met de volledige tekst is aangekondigd. Bestellingen daarop kunnen reeds thans aan het partijbestuur worden gericht.

Het bestaande beginselprogramma - opgesteld in het najaar van 1945 - is reeds enige jaren verouderd ten gevolge van de nationaal zowel als internationaal ingrijpend veranderde politieke, militaire en sociaal-economische omstandigheden (zie verder III A.).

- B. In "De Grondslagen van de Democratische Volksstaat" brengt de C.P.N. de voor Nederland begeerde staatsinrichting wanneer de communisten eenmaal aan de macht zullen zijn gekomen.

De publicatie van een dergelijk project is voor Nederland een novum. Voor zover hier bekend, vond een dergelijke openbaarmaking nimmer plaats in een land, dat niet onder het rechtstreekse machtsbereik of onder de directe invloed van het Kremlin staat (zie verder III B.).

II. De vorm

- A. Het huidige Ontwerp-Beginselprogramma bevat dezelfde principiële elementen als de nog van kracht zijnde Beginselverklaring der C.P.N. van 1945.

Het nieuwe ontwerp is uitvoeriger en de redactie er van is polemisch scherper gesteld.

III. De doelstelling

- A. In het Ontwerp-Beginselprogramma wordt de huidige politiek van het Stalinisme in het licht van de sterk gewijzigde omstandigheden verantwoord. Met de publicatie er van komt men tevens tegemoet aan een zowel in de partijleiding als door de partijleden gevoelde behoefte aan een document, dat de leden het nodige inzicht geeft in de doeleinden van het Communisme en tevens argumentatie levert voor de propagering van de communistische wereldbeschouwing.

- B. De toekomstige communistische staatsvorm is gecompliceerd in het project voor de grondslagen van een Stalinistische staatsinrichting, zulks t.b.v. een "Democratische Volksstaat". Zorgvuldig wordt hierin de bekende term "Volksdemocratie" vermeden.

IV. Strategie

IV. Strategie

- A. In het Ontwerp-Beginselprogram heeft de C.P.N. zich niet ten doel gesteld "een abstracte omschrijving van de theoretische grondslagen van het Communisme te geven".

In de inleiding heet het:

"Dit program stelt zich een beperkter doel, nl. om, uitgaande van en met toepassing van de methode van het Marxisme-Leninisme, een zo nauwkeurig en tastbaar mogelijke uiteenzetting te geven van wat het socialisme de Nederlandse werkende bevolking brengen zal en welke de weg is, waarop de C.P.N. haar wil voorgaan".

"Socialisme"?

V. Tactiek

- A. De tactische opzet van de C.P.N. bij het bekendmaken van het onderhavige Ontwerp-Beginselprogram marfesteert zich:
 - a. in het streven om het communistische vredesoffensief te motiveren;
 - b. in het verdedigen en verbreiden van alle door de Sowjet-Unie geponeerde stellingen van principieel en opportunistisch karakter.

VI. Herkomst

- A. Het nieuwe Ontwerp-Beginselprogram is gefundeerd op de regelen, welke het Stalinistische communisme geeft in zijn zich voortdurend wijzigende vormen.
- B. Het project voor de inrichting van een "Democratistische Volksstaat" is voor een deel ontleend aan de Grondwet voor de U.S.S.R., hier en daar zelfs met nagenoeg letterlijke weergave van sommige artikelen (zi bijlage II).

VII. Strekking en inhoud

Bij een beoordeling dezer publicaties treedt naa voren:

- A. Het Ontwerp-Beginselprogram blijkt te zijn samengesteld uit denkbeelden en plannen, zoals deze in het tijdvak 1945-1952 werden vastgelegd, o.a., voor wat het binnenland betreft in:
 - a. de C.P.N.-brochure "Welvaart voor een nieuw land" (1948);
 - b. de derde aflevering van het "Leerboek voor de Arbeidersbeweging", een uitgave, samengesteld door het Partijbestuur der C.P.N. (najaar 1951)
 voor wat het buitenland aangaat in denkbeelden, welke o.m. zijn gekristalliseerd in het program van de Britse Communistische Partij, gebracht onder de titel "The British Road to Socialism" (Januari 1951).

De naamsaanduiding van de brochure van de Britse c.p. en van die, gekozen voor het Ontwerp-Beginselprogram der C.P.N., vertonen opvallende overeenkomst, nl. enerzijds "The British Road to Socialism", en anderzijds "De Weg naar Socialistisch Nederland".

In beide gevallen is de praemisse het nationale sentiment.

Op deze twee
waren de aan-
dacht te vestigen!

In de

In de eerder genoemde brochure "Welvaart voor een nieuw Nederland" opende de C.P.N., zulks in overeenstemming met de internationaal-communistische partijlijn, het offensief tegen het in 1948 op gang komende Marshall-hulpprogram. De Partij in Nederland was genoodzaakt deze actie te verscherpen, naar gelang de Amerikaanse tussenkomst in Europa, eerst op economisch, later op militair terrein in kracht en omvang toenam.

Het verzet daartegen, waaraan ook de C.P.N. in Nederland met alle ter beschikking staande middelen heeft deel te nemen, spitst zich thans toe in een zich nog steeds verscherpende agitatie tegen de defensieve machtsbundeling van het Westen.

A.-B.

De C.P.N. bracht haar Ontwerp-Beginselprogram en de proeve van een inrichting van een "Democratische Volksstaat" in directe aansluiting op een harerzijds gevoerde perscampagne tegen het Plan van de P.v.d.A., genaamd "De Weg naar Vrijheid". Deze communistische agitatie werd afgesloten op 25 Januari j.l., de dag voorafgaande aan de publicatie van de onderhavige C.P.N.-projecten. De leiding van de C.P.N. heeft mede hierdoor, al of niet opzettelijk, beklemtoond, dat haar uitvoerige publicaties met betrekking tot het heden en de toekomst van de Partij in onverbrekelijk verband staan met de strijd tegen de zg. dictatuur van Amerika, opgelegd aan de leiding van de burgerlijke partijen in Nederland, in zonderheid aan die van de P.v.d.A..

Zowel in "The British Road to Socialism" als in "De Weg naar Socialistisch Nederland" hebben de resp. communistische partijleiders verklaard, dat het hier niet gaat om het ontvouwen van een program, dat op de eerste plaats is bedoeld ter ondersteuning van een verkiezingscampagne.

De "British Road" ging nochtans vooraf aan de stembusstrijd van 1951 in Engeland; de C.P.N.-publicaties worden hier gebracht in het zicht van de verkiezingen voor de Tweede Kamer der Staten-Generaal, in Juni 1952.

Bij de bepaling van de data van publicatie heeft zeer waarschijnlijk in beide landen het feit, dat verkiezingen aanstaande waren/zijn, mede gegolden, doch de geschriften zijn stellig niet uitsluitend als verkiezingspropaganda te beschouwen. Hun werking zal over deze verkiezingen heen reiken. Beide stukken, het Ontwerp zowel als de Grondslagen, deze laatste voor wat betreft de paraphrasering van de daarin verwerkte artikelen, zijn polemisch gesteld.

De "vijand" wordt expliciet aangewezen, met name Amerika en de aan de Verenigde Staten onderhorige politieke leiders, met nadrukkelijke vermelding van de leiding der P.v.d.A..

Beide hier besproken publicaties van de C.P.N. bevatten begripsbepalingen, waaraan de Stalinisten specifieke betekenis en waarde toekennen. Begrippen als democratie, socialisme, nationale onafhankelijkheid, imperialisme etc. hebben voor niet-communisten geenszins die betekenis en inhoud welke de wisselvallige Stalinistische interpretatie er aan wenst toe te kennen.

Wb

Bij het voeren van hun agitatie interpreteren de communisten deze ogenschijnlijk dogmatische begripsaanduidingen zeer opportuun.

VIII. Bekrachtiging

De aanhef van artikel 8 van de partij-statuten luidt:

"De politiek der Partij wordt door de leden vastgesteld".

Artikel 11 van deze statuten zegt o.m.:

"a. Het Partijcongres is de hoogste instantie van de Partij en wordt minstens eenmaal in de twee jaar bijeengeroepen;

"b. Door het Partijcongres worden behandeld:
1.....

" 2. de vaststelling, veranderingen of wijzigingen in de Beginselverklaring en Statuten".

Ten aanzien van het voormelde art.11 sub a dient te worden gememoreerd, dat het laatst gehouden partijcongres plaats vond in Februari 1950, ofschoon het reeds in December 1949 had moeten worden gehouden. De bijeenroeping van het partijcongres dient minstens zes weken tevoren te worden bekend gemaakt. Hieruit volgt, dat voor het eerstkomende partijcongres de statutair voorgeschreven termijn reeds werd overschreden.

Het Ontwerp-Beginselprogram en de Proeve van "De Grondslagen van de Democratische Volksstaat" zijn bekend gemaakt zonder de aankondiging of, en zo ja, wanneer deze stukken, op grond van de hiervoren vermelde statutaire bepalingen, in een Partijcongres aan de orde zullen worden gesteld.

De verdere verbreiding van de inhoud dezer beide projecten in een aangekondigde op korte termijn te verschijnen officiële partij-brochure, wekt het vermoeden dat de leiding van de C.P.N. zich voorhand aan de verplichting uit hoofde van de artikelen 8 en 11 der statuten, niet veel gelegen zal laten liggen.

Het is zelfs aan gereede twijfel onderhevig of de ontwerp-redactie nog door een definitieve redactie van de hier met A en B aangeduide projecten zal worden vervangen.

IX. Eindbeoordeling

Welk nuttig effect verwacht de partijleiding van deze publicaties?

Aan Moskou wordt nogmaals, thans uitvoerig gedocumenteerd, aangetoond, dat de C.P.N. de internationale koers van het Stalinisme stipt en loyaal volgt en zich in het openbaar (noodgedwongen?) vereenzelvig met de zaak van Sowjet-Rusland.

In strategisch opzicht beroept de C.P.N. zich op de internationale solidariteit, ingevolge de toepassing van de methoden van het Marxisme-Leninisme (zie aanhaling IV A).

heel anders, voor Regent!

In tactisch opzicht loopt de C.P.N. het risico, dat buiten de partij en buiten de kring der geestverwanten protesten rijzen tegen deze onverholene uitingen van onvoorwaardelijke discipline in dienst van het Stalinistische communisme (zie aanhaling V.)

Tevens loopt de partij het gevaar, dat zij met haar publicaties van de "Grondslagen van een Democratische Volksstaat", zeker buiten eigen kring en mogelijk zelfs daarbinnen, weerstand oproept tegen de instelling van een "Volksdemocratie", al is de aanduiding daarvan niet gebruikt (zie hierover III. B).

De Partijleiding heeft het blijkbaar nodig geoordeeld nu reeds, terstond na haar gedane publicaties, te reageren op de tegenkantingen van de niet-communistische pers hier te lande. Zij poogt met klem van redenen en drogredenen in te gaan tegen reeds betoonde aversie. In de omstreden publicaties (A en B) tracht het Partijbestuur totaal af te rekenen met de als leugens gekwalificeerde argumenten van de tegenstanders van het communisme. Voor zo breed mogelijke kring is, vooral in project B, dit onder woorden gebracht: zo zal socialistisch Nederland er uit zien als de weg naar de "Democratische Volksstaat" zal zijn afgelegd.

In de periode, voorafgaande aan de Kamer-verkiezingen van Juni 1952, zullen Ontwerp (A) en Proeve (B) mede moeten dienen als door het Partijbestuur voorgeschreven materiaal ten gebruike bij huisbezoek en voor het voeren van andere propaganda. Een in massale oplage uit te geven brochure zal alsdan onverkort beide publicaties bevatten.

's-Gravenhage, 15 Februari '52

Behoort bij schrijven
no.130681, vertrouwelijk,
d.d.20 Februari 1952.

Vergelijking van "De grondslagen van de Democratische
Volksstaat" met de Grondwet van de U.S.S.R.

Vanzelfsprekend zijn er van de 13 hoofdstukken waarin de Grondwet van de U.S.S.R. is verdeeld en waarin mede de structuur van de Sowjet-Unie en de Unie-republieken is vastgelegd, slechts enkele hoofdstukken geschikt, om als bron te dienen voor een concept-grondwet voor een Democratische Volksstaat, wier territoir niet met dat van de Sowjet-Unie is verbonden.

Van de bedoelde 13 hoofdstukken zijn het vooral de hoofdstukken I en X, respectievelijk getiteld "De maatschappelijke structuur" en "Fundamentele rechten en plichten van de burgers", welke door de C.P.N. zijn benut bij de formulering van de Grondslagen.

De formulering van bepaalde gedachten, neergelegd in de Grondslagen, is hieronder gesteld naast de min of meer daarmee overeenstemmende tekst van de artikelen uit de Russische Grondwet. Bij de volgorde van vermelding is vastgehouden aan de rangorde van de artikelen van de Russische Grondwet.

De C.P.N.-leiding stelt:

De grondslag voor de socialistische opbouw zal gelegd worden door de nationalisatie van de grote kapitaal-trusts, banken en grote handelsmaatschappijen.

In tegenstelling tot deze egoistische politiek ten gunste van het grootgrondbezit stelt de communistische partij de opheffing van de nood en de schepping van nieuwe welvaart op het platteland door een democratische landhervorming en door de socialistische reorganisatie van de agrarische productie.

De toekomst behoort dan ook aan de gemeenschappelijke bebouwing van het land in grote bedrijven aan de socialistische landbouw. Zij (de communisten) wensen hen (de boeren en tuinders) te overtuigen om in hun eigen belang de kleine bedrijven vrijwillig in coöperaties te verenigen.

De Grondwet der U.S.S.R. luidt:

art.4

De economische grondslag van de U.S.S.R. is de socialistische economie en de socialistische eigendom van alle productiemiddelen, hecht gefundeerd als gevolg van de liquidatie van het kapitalistische systeem, de tenietdoening van particulier eigendom van de productiemiddelen en de afschaffing van exploitatie van de ene mens door de andere.

art.5

Socialistische eigendom in de U.S.S.R. bestaat of in de vorm van staats-eigendom (behorend aan het gehele volk), of in de vorm van coöperatief en collectief bezit (eigendom van collectieve boerderijen, eigendom van coöperatieve gemeenschappen).

art.7, le alinea

De gemeenschappelijke bedrijven van collectieve boerderijen en coöperatieve organisaties, met hun veestapel en werktuigen, de voortbrengselen van de collectieve boerderijen en coöperatieve organisaties, zowel als hun gezamenlijke gebouwen, vormen het gemeenschappelijk socialistisch eigendom van de collectieve boerderijen en coöperatieve organisaties.

art.8

De Democratische Volksstaat zal de coöperatieve landbouw- en tuinbouw-bedrijven op alle mogelijke wijze ondersteunen: door hen land in eeuwigdurend onbelast vruchtgebruik te geven; enz..

De arbeid wordt tot een zaak van eer en roem.

In de Democratische Volksstaat zal de hoogste macht door de Staten-Generaal worden uitgeoefend, zonder enige beperkende bevoegdheid van de Kroon.

De Ministers worden door de Staten-Generaal benoemd.

In de Democratische Volksstaat zullen de gemeenteraden en provinciale staten bevoegd zijn om alle bestuursmaatregelen te nemen en uit te voeren op hun grondgebied, binnen het raam van de landelijke wetten.

De rechters voor de lagere rechtbanken zullen bij direct en algemeen kiesrecht door het volk en die voor de rechtbanken van beroep en cassatie, door de Staten-Generaal worden gekozen.

Zij (de rechters) zijn aan hun kiezers verantwoording schuldig en kunnen door hen van hun ambt worden ontheven.

Het recht op productieve arbeid tegen normaal loon, het recht op bestaanszekerheid.

art.8

Het land, gebezigd door collectieve boerderijen, is aan dezen gewaarborgd, in kosten-vrij gebruik, voor onbegrensde tijd, dat is, in eeuwigheid.

art.12, 1e alinea

Arbeid in de U.S.S.R. is een plicht en een zaak van eer voor ieder gezonde burger.

art.32

De wetgevende macht in de U.S.S.R. wordt uitsluitend uitgeoefend door de Opperste Sowjet van de U.S.S.R..

art.49, sub g

Het Presidium van de Opperste Sowjet van de U.S.S.R.

g) ontslaat en benoemt Ministers van de U.S.S.R. op aanbeveling van de Voorzitter van de Ministerraad van de U.S.S.R. onder voorbehoud van bevestiging door de Opperste Sowjet.

art.98

De Sowjets van Afgevaardigden van het Werkende Volk nemen beslissingen en vaardigen orders uit, binnen de perken van de bevoegdheden hen toegekend bij de landelijke wetten.

art.108

De Gerechtshoven worden gekozen door de Sowjets van Afgevaardigden van het Werkende Volk in het betrokken ressort voor een tijdvak van vijf jaar.

art.109

De Volksrechtbanken worden gekozen door de districtsingezetenen door algemene directe verkiezingen, bij geheime stemming, voor een tijdvak van 3 jaar.

art.112

De rechters zijn onafhankelijk en alleen gebonden aan de wet.

art.118, 1e alinea

De burgers van de U.S.S.R. hebben het recht om te werken, dat is het recht op garantie voor werk en betaling voor hun werk.

Ouden van dagen en invaliden zullen een staatspensioen ontvangen enz..

De schoolplicht zal voor alle kinderen tot het middelbaar onderwijs uitgestrekt worden.

Aan de Universiteiten zal aan studenten een uitkering worden verstrekt in overeenstemming met hun prestaties enz..

Het openbaar onderwijs zal uit alle kracht bevorderd worden met het doel het onverdeelde openbare onderwijs te verwezenlijken.

Naast de opvoeding in het gezin en op school, en ter ondersteuning daarvan, staat de opvoeding voor de jeugdorganisaties. De Democratische Volksstaat zal de jeugdorganisaties als een der belangrijkste instellingen beschouwen enz.. /maatschappelijke

In de Democratische Volksstaat zal de vrouw in wettelijk en maatschappelijk opzicht volledig aan de man gelijk zijn.

In maatschappij en staat zal volledige gelijkheid bestaan tussen alle burgers zonder onderscheid van afkomst, zgn. ras of huidskleur. Deze gelijkheid zal door de wet beschermd worden door het strafbaar stellen van anti-semitisme, rassenhaat of chauvinisme in welke vorm, in woord of daad.

De vrijheid van godsdienst zal door de staat beschermd worden. De kerkelijke instellingen zullen hun taak kunnen vervullen bij de opbouw van een beter leven van het volk. Terzelfdertijd zal de vrijheid om ongodsdienstig te denken beschermd worden tegen gewetensdwang.

art.120, 1e alinea

De burgers van de U.S.S.R. hebben recht op onderhoud in geval van ouderdom en in geval van ziekte en lichamelijke ongeschiktheid.

art.121

Het recht op onderwijs is verzekerd door algemene leerplicht voor lager onderwijs; door vrije opleiding tot en met de zevende klasse; door een systeem van staatsuitkering voor leerlingen van hoger-onderwijsinstellingen, die in hun studie uitblinken.

In de Russische Grondwet komt een hiermede overeenstemmend artikel niet voor.

art.122, 1e alinea

Vrouwen in de U.S.S.R. hebben dezelfde rechten als mannen op alle gebieden van economische, staatkundige, culturele, politieke en andere openbare bedrijvigheid.

art.123

Gelijke rechten voor burgers van de U.S.S.R., ongeacht hun nationaliteit of ras, enz. is een onverbreekelijke wet.

Elke directe of indirecte beperking dezer rechten of omgekeerd elke directe of indirecte bevoordeling op grond van ras of nationaliteit, zowel als bevorderen van raciale of nationale exclusiviteit of haat en minachting, is strafbaar bij de wet.

art.124

Teneinde de burgers vrijheid van geweten te verzekeren, is de Kerk in de U.S.S.R. gescheiden van de Staat, en de school van de Kerk.

Vrijheid van godsdienstbelijdenis en vrijheid van anti-godsdienstige propaganda wordt voor alle burgers erkend.

Ter verzekering van de democratie voor het volk zal de Democratische Volksstaat gebouwen, openbare pleinen en straten ter beschikking stellen van de democratische organisaties der werkers voor hun meetings en demonstraties, zij zal drukkerijen en andere benodigheden tot hun beschikking stellen voor de uitgifte van kranten en ander drukwerk, alsmede de radio en de televisie.

art.125

In overeenstemming met de belangen van de werkende bevolking en om het socialistische systeem te versterken worden bij wet aan de U.S.S.R.-burgers gegarandeerd:

- a. vrijheid van woord
- b. vrijheid van pers
- c. vrijheid van vergadering, inclusief het houden van massa-bijeenkomsten
- vrijheid van straat-optochten en demonstraties.

Deze burgerrechten worden verzekerd door drukpersen, papiervoorraden, openbare gebouwen, de straten, transportmiddelen en andere benodigheden voor de uitoefening van deze rechten ter beschikking te stellen van het werkende volk en hun organisaties.

art.126

Overeenkomstig de belangen van het werkende volk en teneinde het organisatorisch initiatief en de politieke activiteit van de volksmassa's te ontwikkelen, wordt aan burgers van de U.S.S.R. het recht gewaarborgd zich in publieke organisaties te verenigen: vakverenigingen, coöperatieve verenigingen, jeugdorganisaties, sport- en verdedigingsorganisaties, culturele, technische en wetenschappelijke verenigingen; en de actieve en meest politiek bewuste burgers uit de lagen van de werkende klasse en andere bestanddelen van het werkende volk zullen zich verenigen in de Communistische Partij van de Sowjet-Unie (Bolsjewiki), welke partij de voorhoede is van het werkende volk in hun strijd om het socialistisch systeem te versterken en tot ontwikkeling te brengen, welke partij de leidende kern is van alle organisaties van het werkende volk, zowel de burgerlijke als de Staatsorganisaties.

art.130

Het is de plicht van elk burger van de U.S.S.R....., arbeidsdiscipline te handhaven, eerlijk openbare functies te vervullen en de regels van socialistische omgang te respecteren.

art.132

Algemene militaire dienstplicht is wet. Militaire dienst in de gewapende macht van de U.S.S.R. is een eerzame plicht van de U.S.S.R.-burger.

In de Russische grondwet komt een hiermede overeenstemmend artikel niet voor.

In de Democratische Volksstaat, die berust op de macht der arbeiders en andere werkers, zullen dergelijke praktijken/niet meer mogelijk zijn. De vakverenigingen zullen tot de voornaamste organen van de socialistische maatschappij behoren.

(het verlenen van hand- en spandiensten door Uniebondleiders voor Amerikaanse en Nederlandse kapitalisten)

Het vervullen van ambten in rijk en gemeenten zonder bezoldiging zal door hen als een eer worden beschouwd.

In de Democratische Volksstaat zal de krijgsmacht in de ware zin van het woord "het volk in wapenrusting" zijn.

Personen, die religieuze of gewetensbezwaren tegen het dragen van wapenen hebben, zullen daartoe niet gedwongen worden.

De leden van de Staten-Generaal moeten voor het volk verantwoording afleggen van hun beleid.

De kieswet zal voor de kiezers ook de mogelijkheid openstellen om afgevaardigden, wier beleid door hen afgekeurd wordt, tussentijds terug te roepen en te vervangen.

Onder het kapitalisme is de staking het scherpste wapen van de arbeiders. Ook in de Democratische Volksstaat zullen zij het recht hebben tot staking, doch **uiteraard** zal in de genationaliseerde bedrijven, die het eigendom van de gemeenschap en dus van de arbeiders zelf zijn, hiertoe geen aanleiding bestaan.

art.142

Elke afgevaardigde is verplicht aan zijn kiezers verslag uit te brengen over zijn werk en over het werk van zijn Raad van Afgevaardigden van het Werkende Volk; hij kan te allen tijde ontheven worden door een meerderheidsbeslissing van de kiezers, op de wijze als bij de wet geregeld.

In de Russische Grondwet komt een hiermede overeenstemmend artikel niet voor